

© КОЛЕКТИВ АВТОРІВ, 2014

*Ю.В.Вороненко, І.С. Зозуля, Ю.П.Вдовиченко, Н.Г.Гойда,
А.Л.Косаковський, Н.В. Харченко, Р.І. Гош, О.Є.Смаглюк*

РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СПІВРОБІТНИКІВ АКАДЕМІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЇХ В ПРАКТИЧНУ ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я

Національна медична академія післядипломної освіти
імені П.Л.Шупика

Вступ. Впровадження наукових розробок в практичну охорону здоров'я – невід'ємна частина наукової діяльності.

Мета. Проведення аналізу результатів впровадження наукових досліджень вчених академії в практичну охорону здоров'я за 2013 рік та висвітлення його результатів.

Результати. У 2013 році в практичну охорону здоров'я впроваджені результати НДР: 3 патентів на винахід, 58 патентів на корисну модель, 3 авторських свідоцтва на твір, 49 методичних рекомендацій, 28 інформаційних листів, 42 нововведення. Організовано і проведено 34 наукових форумів. Розробки вчених демонструвались на 6 державних і міжнародних виставках. Отримані нагороди, подяки та інше.

Ключові слова: розробки, впровадження, вчені, 2013 рік.

Наукова інформація поширюється в часі та в просторі певними каналами, засобами, методами. Особливе місце в цій системі належить науковій комунікації. Варто нагадати науковцям, що наукова комунікація (НК) це є обмін науковою інформацією (ідеями, знаннями, повідомленнями тощо) між ученими і спеціалістами. Обмін науковою інформацією між ученими і спеціалістами в академії здійснюється за допомогою впровадження в практичну охорону здоров'я: патентів, методичних рекомендацій, інформаційних листів, нововведень, організація і проведення наукових форумів, на яких науковці доповідають науковій спільноті про свої сучасні розробки щодо діагностики, лікуванні і профілактики найбільш поширених захворювань населення, демонстрація новітніх розробок на державних і міжнародних виставках і друкування наукових статей в державних і зарубіжних виданнях.

Поширеною формою впровадження розробок в практичну охорону здоров'я є патенти. У 2013 році науково-педагогічним складом академії отримано: 3 патенти на винахід, 58 – на корисну модель, 12 позитивних рішень на отримання патентів та 3 авторських свідоцтва на твір.

Аналіз отриманих патентів показав, що у 2013 році фармакологічні препарати становили 5,4%; пристрої і апаратура – 10,8%; способи профілактики і прогнозування - 12,2%; способи діагностики 20,3% і найбільший процентний відсоток належить способам лікування - 51,4 (табл. 1, рис. 1).

**Наукові розробки вчених за 5 останніх років
(в абсолютних величинах)**

Роки	Розробки				
	Лікарські препарати	Апаратура	Спосіб профілактики	Спосіб діагностики	Спосіб лікування
2009	6	11	15	11	49
2010	3	18	10	23	50
2011	5	29	13	14	51
2012	9	19	11	15	25
2013	4	8	9	15	35
Всього	27	85	58	78	210

Рис. 1. Наукові розробки вчених за 2013 рік (в %)

Наукова інформація, отримана в результаті проведених клінічних чи експериментальних досліджень, що передаються з допомогою наукової комунікації і представлені у вигляді методичних рекомендацій, посідає одне з чільних місць в системі інноваційної діяльності. У звітному році розроблено і розіслано по регіонах України 49 методичних рекомендацій (табл. 2, рис. 2).

Аналіз отриманих результатів наукових досліджень показав, що деякі кафедри розробили по декілька методичних рекомендацій, які успішно впроваджуються в практичну охорону здоров'я. Це такі кафедри: управління охороною здоров'я – 4; медицини невідкладних станів – 3; судової медицини – 6; дерматовенерології – 4; вірусології – 3 та ін.

Важливим носієм інформації про результати наукових досліджень з певної конкретної проблеми є інформаційні листи. У 2013 році дослідниками розроблено 28 інформаційних листів, які теж розіслано по всіх регіонах України (табл. 2, рис. 2).

На основі патентів, методичних рекомендацій та інформаційних листів розробляються нововведення, які регламентують процес впровадження досягнень медичної науки у практичну охорону здоров'я. До Галузевого реєстру нововведень у 2013 році включено 42 нововведення (рис. 3). Велика кількість нововведень створена науковцями таких кафедр: дитячої ЛОР, аудіології і фоніатрії – 5; медицини невідкладних станів – 5; фтизіатрії та пульмонології – 5; акушерства і гінекології №1 – 4; медичної інформатики – 6, стоматології - 4 та ін.

В таблиці 2 представлені дані щодо впровадження результатів дослідження НДР в практичну охорону здоров'я. Показано, що кількість методичних рекомендацій з кожним роком підвищується, виключення складає 2011-2012 р.р., у 2013 році їх кількісний склад найвищий і досягав 49. За п'ять останніх років розіслано для впровадження 196 методичних рекомендацій і дещо менша кількість інформаційних листів (182), кількість останніх була самою високою в 2009 році, а потім вона змінювалась від 27 до 38 в залежності від року (рис. 2).

Рис. 2. Методичні рекомендації та інформаційні листи в динаміці

Впродовж п'яти років кількість нововведень з кожним роком прямолінійно збільшувалась (рис. 3) і за п'ять років дорівнювала 160. Найбільше нововведень було створено в 2013 році (табл. 2, рис. 3).

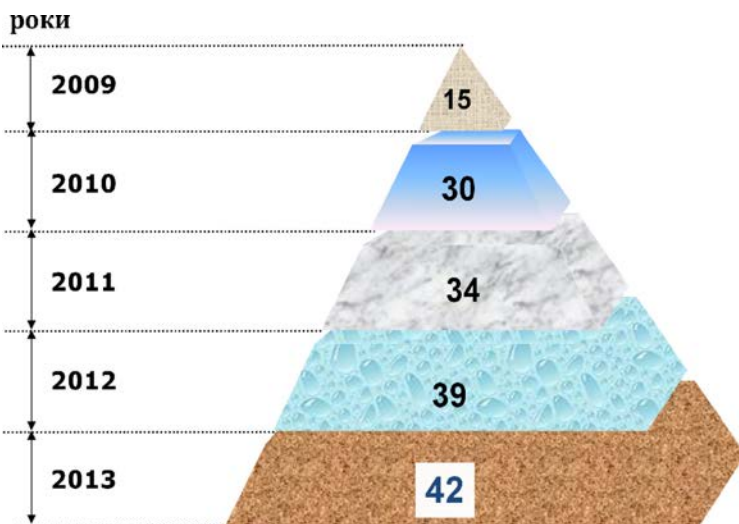

Рис. 3. Нововведення за 5 останніх років

Таблиця 2

Впровадження результатів НДР в практичну охорону
здоров'я за 5 останніх років

Назва	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
Патенти на винахід	-	4	8	7	3	22
Патенти на корисну модель	92	100	76	79	58	405
Авторське свідоцтво на твір	10	13	2	12	3	40
Методичні рекомендації	33	41	37	36	49	196
Інформаційні листи	52	27	37	38	28	182
Нововведення	15	30	34	39	42	160
Виставки	7	7	6	6	6	32
Друковані статті і тез на:						
- держ.	1555	1713	1486	1189	1767	7710
- міжнар.	217	160	247	197	543	1274
- наукометрич.	відс.д.	відс.д.	відс.д.	відс.д.	137	137
Доповіді на рівні:						
-державному	681	848	757	919	976	4181
-міжнародному	283	413	371	197	262	1526
Наукові форуми	31	27	23	35	34	150

Наукові розробки дослідники академії демонструють на державних та міжнародних виставках. Їх кількість кожного року коливалась в незначних межах (від 6 до 7 в рік). Особливе місце в обміні науковою інформацією належить організації та проведенню наукових форумів. Щорічно в академії науковці організують і проводять більше 30 форумів (150 за 5 років), на яких вчені нашої установи мають можливість розповісти про результати досліджень, про новітні розробки щодо діагностики, лікування та профілактики найпоширеніших захворювань населення, обмінятися ідеями, знанням та достатньо повідомити наукову спільноту про те, що за п'ять останніх років науково-педагогічним складом академії зроблено 7710 доповідей на державному і 1274 – на міжнародному рівнях. Особливої уваги заслуговує друк наукових статей як державних, так і міжнародних (табл. 2).

Наукові статті і доповіді, зроблені на наукових форумах, є важливою формою впровадження наукових розробок в практичну охорону здоров'я. Вперше у 2013 році проведені підрахунки друку наукових статей на державному та міжнародному рівнях, а також кількість наукових статей, надрукованих у наукометричних журналах. Останні дані можуть бути дещо знижені, так як точний перелік наукометричних журналів на сьогодні відсутній (табл. 2, рис. 4).

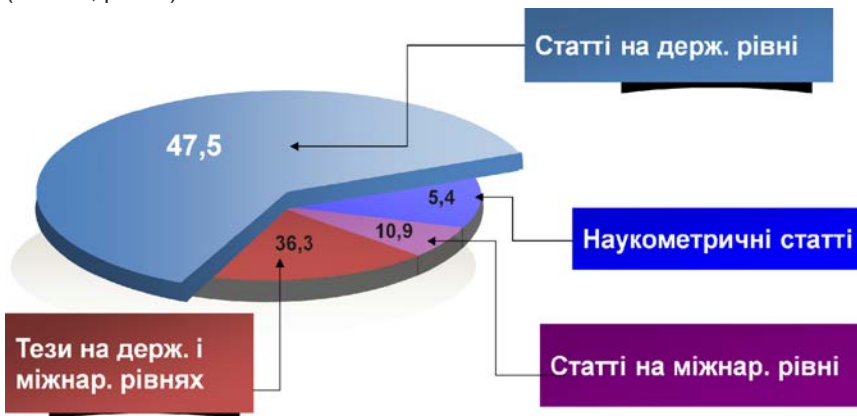

Рис. 4. Наукові статті і тези надруковані співробітниками академії у 2013 році (%)

У табл. 3 (а, б) представлені дані, щодо кількості наукових статей в залежності від інституту/факультету та наведені розрахунки кількості статей на одного науковця. Аналіз таблиці свідчить, що найбільша кількість наукових статей, надрукованих в фахових державних журналах, є у співробітників Інституту сімейної медицини (3,5 – на одного науковця), дещо менша кількість їх на медико-профілактичному факультеті (3,2), підвищення кваліфікації викладачів (2,8), терапевтичному (2,3) і майже однакову кількість статей мають науковці педіатричного і хірургічного факультетів - по 1,2, Інститут стоматології (1,3), Український державний інститут репродуктології (1,8). Відносно наукових статей, що друкувались закордоном, то тут ми відмічаємо

іншу картину: найвищий показник має Інститут сімейної медицини (0,97), це майже одна стаття на кожного науковця, значно менший показник у співробітників медико-профілактичного факультету (0,57), педіатричного (0,54), підвищення кваліфікації (0,47) і найнижчий показник належить співробітникам УДІР (0,12).

Аналіз друку наукових статей в наукометричних журналах показав, що самий високий показник належить співробітникам педіатричного факультету (0,78), в основному це роботи співробітників кафедри дитячої ЛОР, аудіології та фоніатрії, ними надруковано близько 39 робіт. Менше надруковано статей науковцями Інституту сімейної медицини (0,34 – на одного науковця) та на хірургічному факультеті (0,28). Найменшу кількість робіт мають співробітники УДІР та підвищення кваліфікації викладачів (по 0,12 - на одного науковця). Загальна кількість наукових статей та тез, надрукованих на державному та міжнародному рівнях сама висока в Інституті сімейної медицини і дорівнює 457 робіт (6,53 на одного співробітника), менша кількість наукових статей і тез, надрукованих науковцями факультету підвищення кваліфікації викладачів (5,4), медико-профілактичного (5,2) та педіатричного факультетів (4,5 на одного співробітника).

У звітному 2013 році найбільша кількість доповідей на наукових форумах зроблена співробітниками педіатричного факультету (3,31), терапевтичного (3,18) та співробітниками Інституту сімейної медицини (3,02). Всього науковцями академії зроблено 1238 доповідей. Це 2,4 доповіді на одного науковця.

Таблиця 3а

Наукові статті співробітників академії за 2013 рік

Інститути / факультети	Заг. к-ть/ наук.-пед. склад	Наук. статті на держ. рівні		Наук. статті на міжнар. рівні		Наукометричні	
		п	на 1 наук.	п	на 1 наук.	п	на 1 наук.
Ін-т стоматології	61/60	78	1,3	24	0,4	12	0,2
УДІР	47/42	76	1,8	5	0,12	5	0,12
Ін-т сімейної медицини	101/70	244	3,5	68	0,97	24	0,34
Хірургічний фак-т	101/100	120	1,2	43	0,43	28	0,28
Терапевтичний фак-т	93/82	185	2,3	29	0,35	13	0,16
Педіатричний фак-т	55/50	60	1,2	27	0,54	39	0,76
Медико-проф. фак-т	73/56	180	3,2	32	0,57	9	0,16
Фак-т підвищення квал.	73/60	160	2,8	28	0,47	7	0,12

Наукові статті, тези та доповіді співробітників академії за 2013 рік

Інститути / факультети	Заг. к-ть/ наук.-пед. склад	Тези на держ. рівні		Тези на міжнар. рівні		Наукові статті і тези на держ. і міжнар. рівнях		Доповіді на держ. рівні		Доповіді на міжнар. рівні	
		п	на 1 наук.	п	на 1 наук.	п	на 1 наук.	п	на 1 наук.	п	на 1 наук.
		Ін-т стоматології	61/60	44	0,73	34	0,57	180	3,0	76	1,27
УДІР	47/42	31	0,74	4	0,1	116	2,76	64	1,52	25	0,6
Ін-т сімейної медицини	101/70	119	1,7	26	0,37	457	6,53	183	2,6	30	0,92
Хірургічний фак-т	101/100	106	1,06	17	0,17	285	2,9	122	1,22	26	0,3
Терапевтичний фак-т	93/82	69	0,84	36	0,44	319	3,9	167	2,04	61	0,74
Педіатричний фак-т	55/50	104	2,1	37	0,74	224	4,48	154	3,1	12	0,24
Медико-проф. фак-т	73/56	56	1,0	24	0,43	292	5,2	128	2,3	15	0,3
Фак-т підвищення квал.	73/60	108	1,08	23	0,38	321	5,4	82	1,4	36	0,6

Прогресивною формою впровадження результатів в практичну охорону здоров'я є організація і проведення науковими школами з'їздів, конгресів, симпозиумів та науково-практичних конференцій. У звітному році в академії проведено 2 з'їзди, 2 конгреси, 8 симпозиумів та 22 науково-практичні конференції.

Проведено у 2013 році 6 виставок:

1. IV Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти-2013», Київ, 28 лютого – березня 2013 р.
2. 23-тя Міжнародна виставка «Освіта та кар'єра 3013», Київ, 11 – 13 квітня 2013 р.
3. 4 Міжнародний медичний форум «Інновації в медицині – здоров'я нації», Київ, 16-19 квітня 2013 р.
4. 9-й Міжнародний салон винаходів та нових технологій «Новий час», Севастополь, 26 –28 вересня 2013 р.
5. Інноватика в сучасній освіті, Київ, 22-24 жовтня 2013 р.
6. 22-га Міжнародна медична виставка «Охорона здоров'я 2013», Київ, 22-25 жовтня 2013 р.

Література

1. Наука – це поєднання досвіду і пошуків нового // Ваше здоров'я.-2013.-№11-12.-С. 6-7.
2. А.Сердюк. Наукова діяльність завжди була, є і буде нашим основним завданням // Ваше здоров'я. -2013.-№15-16.-С. 8-9.
3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13.12.91 №1977-XII.

4. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 16.10.2012 №5460-VI.

5. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 16.10.2012 № 5460-17.

6. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 16.10.2012 №5460-VI.

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування і виконання замовлення на проведення наукових робі та розробок, проектних і конструкторських робіт за рахунок державного бюджету» від. 25.08.04 №1084.

8. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання підвищення ефективності координації здійснення фундаментальних наукових досліджень» від 28.10.09, № 1182.

***Ю. В. Вороненко, И. С. Зозуля, Ю.П.Вдовиченко, Н.Г.Гойда,
А.Л. Косаковский, Н.В. Харченко, Р.И. Гош, О.Е. Смаглюк***

Результаты научных исследований сотрудников академии и внедрения их в практическую охрану здоровья

**Национальная медицинская академия последипломного образования
имени П.Л. Шупика**

Вступление. Внедрение научных разработок в практическую охрану здоровья – неотъемлемая часть научной деятельности.

Цель. Проведение анализа и освещение вопроса о внедрении результатов научных исследований ученых академии в практическую охрану здоровья за 2013 год.

Результаты. В 2013 году в практическую охрану здоровья внедрены результаты НИР: 3 патентов на изобретение, 58 патентов на полезную модель, 3 авторских свидетельства на творчество, 49 методических рекомендаций, 28 информационных писем, 42 нововведения. Организовано и проведено 34 научных мероприятия. Разработки ученых демонстрировались на 6 государственных и международных выставках. Получены награды, благодарности и др.

Ключевые слова: разработки, внедрение, ученые, 2013 год.

***Yu. V. Voronenko, I. S. Zozulia, Yu.P. Vdovychenko, N.G.Gojda,
A. L. Kosakovs'kyi, N.V. Kharchenko, R. I. Gosh, O. Ye. Smahliuk***

Implementing the research results of the scientists of the Academy into practical public health in 2013

Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education

Introduction. Implementing scientific findings into practical public health is an integral part of scientific activity.

Purpose. To analyse and find out the issues concerning the Academy scientists research results implementation into practical public health in 2013.

Results. In 2013 the following results of the research work were implemented into practical public health: 3 patents for invention, 58 useful model patents, 3 inventors' certificates, 49 study recommendations, 28 information letters, 42 innovations. There were organized and held 34 scientific forums. The scientists' findings were demonstrated at 6 national and international exhibitions. There were received awards, letters of commendation and others.

Key words: findings, implementation, scientists, 2013.

Відомості про авторів:

Вороненко Юрій Васильович – академік НАМН України, ректор НМАПО імені П.Л.Шупика, зав. кафедри управління охороною здоров'я. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Зозуля Іван Савович – д.мед.н., професор, проректор з наукової роботи, зав. кафедри медицини невідкладних станів НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Вдовиченко Юрій Петрович – член-кор. НАМН України, професор, перший проректор, зав. кафедри акушерства, гінекології та перинатології НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Гойда Ніна Григорівна – д.мед.н., професор, проректор з лікувальної роботи НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Косаковський Анатолій Лук'янович – д.мед.н., професор, проректор з міжнародних зв'язків, зав. кафедри дитячої оториноларингології, аудіології та фонії атрії НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Харченко Наталія В'ячеславівна – член-кор. НАМН України, професор, зав. кафедри гастроентерології, дієтології та ендоскопії НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Кондратюка, 8.

Гош Раїса Іванівна – к.біол.н., ст.н.с., зав. відділом науково-медичної інформації при ЦНДЛ НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9, тел.: (044) 440-61-92.

Смаглюк Ольга Євгенівна – пров. інженер відділу науково-медичної інформації при ЦНДЛ НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9.